

Brane Virant: Slavnostni govor ob odkritju 17. Spominske plošče »TAJNA SKLADIŠČA
OROŽJA MILICE 1990/91«

Lokacija: Kokra 14, 4202 Preddvor

Datum: 1.6.2018

Spoštovani France, spoštovani domači, veteranke, veterani, g. župan, občinski svetniki in svetnice, spoštovani navzoči !

Danes smo prišli v Kokro, da se na domačiji našega kolega in vojnega veterana Franceta Preširna, oddolžimo njemu in njegovim domačim za pogumno in nesebično ravnanje v usodnih in nevarnih časih v katerih se je rojevala naša domovina Slovenija. Po kar 28 letih bomo odkrili spominsko ploščo, ki bo trajen in večni zapis vsem rodovom, da so na tem kraju bivali ljudje, ki so bili za svobodo pripravljeni darovati največ, kar lahko, to je življenje. Zastavili so tudi svoj dom in vse premoženje kar so imeli, da bi omogočili slovenskemu narodu uresničiti tisočletni sen, to je svojo suvereno in na demokraciji temelječo državo. Lahko posameznik stori še kaj več? Ne! Zato je bil že skrajni čas, da to storimo in se jim zahvalimo. Hvala France in hvala tudi tvojim najdražjim.

Kljub temu, da čas neusmiljeno teče in vztrajno briše nekatere spomine in sledi, pa se še vsi dobro spominjamo tistih burnih časov. Zvezna jugoslovanska vlada je na vse kriplje in z vsemi mogočimi načini skušala preprečiti našo osamosvojitev, kljub temu, da je to ustava omogočala. Že nekaj let pred izbruhom vojne je potekala tako imenovana specialna vojna proti naši in takrat enotni, upravičeni zahtevi, da postanemo gospodar na svojem. Ne bom našteval vseh podlih in umazanih intrig Miloševića in njegove kvadrilje, kar spomnimo se med drugim trgovske vojne in nešteto drugih zahrbtnih in sovražnih aktivnosti. Taki in podobni ukrepi so se intenzivirali iz meseca v mesec in jasno je postalo, da vodijo v oborožen spopad. Slovenke in Slovenci smo takrat složno, kot malokdaj v zgodovini, odločno stali za svojimi pričakovanji in zahtevami. Ravno ta odločnost enotnega naroda je dala politiki in oboroženim strukturam Milice in TO moč in pogum, da smo se uprli in zmagali v desetdnevni vojni. Še pred tem pa smo izvajali nešteto aktivnosti, s katerimi smo krepili svojo obrambno strukturo. Zvezna vlada, oz. takratni politični vrh skupne države, je grozil z uvedbo izrednih razmer in z odvzemom orožja obema oboroženima formacijama, čemur pa se je naša oblast uprla. Zato smo morali tako rekoč čez noč poiskati zanesljive ljudi in primerne lokacije na katere bi preselili orožje iz enot in ga obvarovali pred nasilnim zasegom sovražnika. Akcija je v celoti popolnoma uspela, saj je bila izvedena brez najmanjše napake. Tako smo mi - miličniki in teritorialci - preselili strelivo in orožje na varna mesta.

Eno takih je bilo tudi na tem kraju, kjer smo danes. Tu je bilo skrivno skladišče orožja in streliva Postaje prometne milice Kranj. Vodstvo te enote je po premisleku povprašalo svojega takrat že dve leti upokojenega sodelavca Franceta ali se lahko na njegov dom v največji tajnosti prepelje orožje in strelivo iz postajnega skladišča. France, zaveden Slovenec in zavzet, ponosen pripadnik prometne policije, je privolil. Ne samo to, odločno se je odzval vpoklicu v to enoto, ki ji je pred tem že več kot 26 let častno in pošteno služil. Ves časa vpoklica, ne samo vojne, je s svojimi bogatimi izkušnjami, pogumom, znanjem, zrelostjo, ki jo premore človek njegovih let, odločilno vplival na druge kolege, ki so bili vsi po vrsti veliko mlajši. Tako je enota uspešno in brez žrtev prebrodila neštete nevarnosti, ki jih prinese vojni spopad.

Ali si danes v miru lahko verodostojno predstavljamo koliko poguma, nesebičnosti in zanosa je potrebno posamezniku, da stori tako hrabro in tvegano dejanje. Do kakšne tragedije bi prišlo v primeru odkritja skrivnega skladišča. Kako strašne posledice bi nosil France in njegovi, tudi njegovi najmlajši člani družine. Kaj bi bilo, če bi nam vojna sreča obrnila hrbet? O vsem tem razmišljamo danes, ko nevarnosti ni več. Takrat smo se identificirali samo na cilj, to je svobodo! In v tem smo bili enotni, med nami ni bilo nobenih omahljivcev, strahopetnežev in mešalcev megle, ki bi delali razdor med nami in dvomili v našo zmago. Za nami, torej pripadniki milice in TO, je stalo slovensko ljudstvo. In to nam je dalo moč in pogum, da smo svojo nalogo opravili. Zgodovina nam je ponudila edinstveno in neponovljivo priložnost in vsi skupaj z narodom smo jo pogumno in odločno izkoristili.

Spoštovani,

Danes živimo v državi, ki nemalokrat pozablja na vrednote v katerih se je rojevala. Naše sanje in pričakovanja so bila, da bo to suverena, svobodna, pravna, socialna in solidarna država, kot skupnost enakopravnih državljanov s spoštovanjem človekovega življenja kot visoko etične norme, poguma in odgovornosti. Kot veterana vojne za Slovenijo vidim za brezpredmetno in celo za nevarno prisvajanje zaslug za osamosvojitve nekaterih politikov, tu mislim na tiste, ki interpretirajo procese osamosvajanja, kot svoja osebna dejanja in ne kot hotenja in dejanja naroda. Skrajno nevarno pa je vnašanje razdora med ljudi, strupenega poglobljanje sovraštva na temeljih političnega, zgodovinskega in socialnega vprašanja. Prav tako je izredno nevarno barantanje s tujci za suverenost in neodvisnost Slovenije, zgolj in samo zato, da prideš na oblast. Mi, Slovenke in Slovenci, smo predolgo sanjali o svobodni, suvereni državi v kateri bomo sami svoj gospodar, da bi se temu plemenitemu cilju odrekli.

Hvala za vašo pozornost in SREČNO SAMOSTOJNA IN SUVERENA SLOVENIJA !